

O KORUPCI V BUDĚJOVICÍCH

Deník Referendum, česká pobočka Transparency International a českobudějovická skupina iniciativy ProAlt uspořádaly 15. října 2013 besedu s trochu krkolomným titulem „(Ne)Funkční stát a/nebo korupce? aneb Vše, co jste chtěli vědět o korupci a báli jste se na to zeptat...“

Zúčastnilo se asi 30 lidí. Jiří Šteg předvedl strukturu korupčního prostoru na osách organická/neorganická (implicitní/explicitní, tedy zahrnutá a výslovná) a individuální/skupinová.

Patrik Eichler zdůraznil nutnost oddělovat oblast politiky a oblast byznysu – a následně sledovat vazby mezi nimi, protože právě na nich se nejvíc korupce odehrává. Připomněl zásadní absenci (účinného) zákona o státní službě jako nástroje jednak odpolitizování státní správy, jednak kontinuity. Politické nadace (německý model, viz například Nadace Rosy Luxemburgové) by mohly vydatně pomoci s přiblížením politiky veřejnosti.

Transparency International v podobě Petra Leyera nabízí kurzy občanské protikorupční sebeobrany. Lobbying jako takový přitom není vnímán jako zavrženíhodný, ale musí být otevřený.

V rámci rozpravy o trestní a politické odpovědnosti si účastníci s jistou úlevou uvědomili, že Budvar nelze prodat (privatizovat), protože je to národní podnik. Napřed by se musel parlament shodnout na jeho případné transformaci na obchodní společnost v užším smyslu slova, nejspíš akciovou společnost.

Na závěr se diskutující shodli na blahodárnosti veřejné angažovanosti, přičemž někdo zdůrazňoval možnosti v politických stranách a jiní si nemohou vybrat (Ministerstvo vnitra registruje celkem 158 aktivních politických stran a hnutí – pozn. J. G.) nebo prostě upřednostňují činnost v různých, třeba i neformálních strukturách občanské společnosti. (jg)

JAK NA ROZPOČET V GRUZII

Alternativa zdola zajistila přednášku s diskusí týkající se účasti občanů na přípravě, zpracování a kontrole veřejných rozpočtů pro delegaci z hlavního města Abcházie Batumi (součást Gruzie). Členové delegace zastupující samosprávu i úřad města a občanskou veřejnost se živě zajímali o možnosti, které poskytuje legislativa naší země od rozpočtů obcí po státní rozpočet a zkušenosti s praktickým využitím. Značná část přednášky i diskuse byla věnována metodě participativního rozpočtu, přípravě na její zavedení v České republice a možnému využití ve městě Batumi. (ve)

V BRAZÍLIÍ BUDE PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET NA CELONÁRODNÍ ÚROVNI

Marek Hrubec a Zuzana Uhde se začátkem září vrátili z měsíčního pobytu v Brazílii. Toho jsme využili a poslední Čaj o páté byl věnován jejich zkušenostem z místa, kde participativní rozpočet vznikl.

Během svého pobytu se setkali s odborníky na občanskou participaci na univerzitách a s koordinátory participativního rozpočtu z tamních měst. Marek Hrubec sdělil, že měl „na univerzitách schůzky s lidmi, kteří tu dělají participativní rozpočet v praxi i v teorii, a to jednak na rovině měst (asi 200 měst v Brazílii) a jednak na rovině jednotlivých brazilských států (např. Rio Grande de Sul). Společně s brazilskou prezidentkou Dilmou Russeff se kolegové nyní chystají zavést participativní systém (nejen participativní rozpočet, ale také další formy participace zdola) i na celobrazilské rovině.“ Probral také konkrétní dopady zavedení participativního rozpočtu v Porto Alegre, kde byl poprvé zaveden v roce 1989 jako reakce za velkou zadluženost města: „Do tvorby participativního rozpočtu se zapojuje 30 % obyvatel města. Dohromady se rozděluje 20 % rozpočtu, lidé však mají možnost v hlasování určit priority i pro zbylých 80 %. Nejzajímavější je, že – aniž by se změnilo vedení města – se po zavedení participativního rozpočtu změnila rozpočtová priority. Výdaje na školství a zdravotnictví vzrostly na dvojnásobek.“ (tv)

ZPRÁVY OD AKTIVISTŮ

CO REPREZENTUJE KD REPRE MOST?

Případ prodeje kulturního domu Repre Most, který již v minulosti poutal pozornost veřejnosti, se zamotal ještě více. Alternativu zdola o tom informovali partneři z mosteckého hnutí Občané městu, město občanům.

Členové OMMO od r. 2009 vznášeli kritiku „výrazně podivných okolností, za kterých k realizaci prodeje KD Repre došlo (jako např. rychlost realizace žádosti firmy v dubnu 2010 a již v červnu 2010 prodej bez předchozí znalosti znaleckého posudku, skutečnosti, že záměr nevznikl na městě, ale přišel od firmy, velice nízká prodejní cena atd.).“ A přidali i varování, že pozemky, na kterých se KD nachází, zřejmě nejsou ve vlastnictví města, neboť se na ně vztahuje ochrana tzv. blokačního zákona, jakožto původně církevní majetek. Námitky OMMO byly tehdy zlehčovány. Loni však řád minoritů podal kvůli pozemkům určovací žalobu a letos v srpnu jí soud vyhověl. Prohlásil, že město v r. 1997 pozemky nezákonně převedlo ze státu do svého vlastnictví, takže nyní musejí být převedeny zpět na stát, a současně zrušil všechny smlouvy uzavřené od té doby. Obava OMMO, byť odmítajícího způsob tzv. církevních restitucí, se naplnila. Nyní ještě zbývá dokončit policejní vyšetřování podezření spojených s někdejší schvalováním prodeje KD zastupiteli města, z nichž nemálo nadále sedí v zastupitelských křeslech či dokonce usilovalo o křesla poslanecká.

Jak se naplní toto podezření? Opět trpce? (kru)

BYLI JSME NA „HNOJÁRNĚ“

Alternativa zdola se představila na 3. ročníku mezinárodního filmového festivalu dokumentárních filmů s tematikou zemědělských a potravinářských věd „Live sciences“, který se konal 14. až 18. října na České zemědělské univerzitě v Praze. Nebyla zastoupena žádným filmovým dílem, ani nebyla předmětem nějakého filmu, nýbrž se prezentovala osvětovými a propagačními materiály a zejména vystoupeními Tomáše Tožičky, jako panelisty v diskusi k filmu „Voda vydělává, aneb Jak soukromé korporace bohatnou na vodě“. Francouzsko-německý snímek odhaluje, jak světové vodárenské firmy privatizují vodní zdroje a jednají s místními komunitami, kterým přitom hrozí, že se stanou obětí podvodů velkých korporací. Výsledkem Tomášových vystoupení bylo upozornění jednoho z informovaných diváků o politice společnosti Veolia v ČR, které dotyčný AZ postoupil. Zástupci AZ se ale zapojili i do debaty k zahajovacímu filmu „DNA: sny a realita“ o touze některých lidí geneticky si namodelovat svého potomka. Námi prezentované varování, že při stávajících znalostech a dovednostech vědecké genetiky a při nepředvídatelnosti výchovy pak z genetického siláka nemusí být jen olympijský medailista a lá Cassius Clay, nýbrž třeba hromadný vrah jako byl Jack Rozparovač, rozhodně nebylo osamocené. Z informačních materiálů byl největší zájem o participativní rozpočet a městské zahradničení. (kru)

SOCIÁLNÍ HNUTÍ V ARGENTINĚ

Od pouličních blokád po reformu vzdělávacího systému „odspodu“

Ve středu 9. října se uskutečnila v prostoru Tranzitdisplay v pražské Dittrichově ulici přednáška argentinských aktivistek o reformě tamního vzdělávacího systému „odspodu“ či „zdola“. Akci uspořádalo brněnské Centrum občanského vzdělávání a kulturní týdeník A2.

Levicový aktivismus byl představen na příkladu lidových akademií, kterých je po celém území Argentiny již více než stovka. Akademie pro dospělé bez ohledu na věk zakládají sociální hnutí především v oblastech, které trpí vysokou nezaměstnaností a chudobou a kde často ani není nabízeno veřejné vzdělávání (politicko-pedagogický projekt). Hlavním cílem lidových akademií je podporovat u studentů a studentek schopnost kritického myšlení, nahlédnutí na vlastní situaci a umění ji zasadit do širších souvislostí, a také povzbuzovat jejich sebevědomí. Dalším důležitým cílem je naučit se účinně mobilizovat, organizovat a prosazovat své cíle. Nepostupují při tom formou tradiční výuky založené na hierarchii učitel – student, ale v diskusi, dialogu, prakticky. Staví důsledně na zkušenostech studentů, které propojují navzájem a vztahují je k jevům vyšší úrovně, a odhalují jejich ideologické aspekty (globalizace, životní prostředí, politický systém, média).

Stát však uznává vzdělávání získané jen na několika málo lidových akademiích, ze kterých pak mohou studenti pokračovat ve studiu na vysokých školách. Aktivisté z lidových akademií proto vedou boj za uznání této formy vzdělávání jako zcela rovnoprávné, legitimní.

Vystupující mladé aktivistky Fedra Tramujas a María Moíño Sánchez jsou povoláním učitelka veřejného vzdělávání a zdravotní sestra na chirurgii, která se začala věnovat plně divadlu utlačovaných, v současné době působí ve Španělsku. Mottem projektu je „Není možná změna, která by spočívala pouze ve vzdělávání. Stejně jako není možná změna, která by vzdělání opomíjela.“

Přednášku organizovali Petr Čáp, Vít Lesák, Barbora Kleinhamplová a Tereza Stejskalová, ze španělštiny tlumočila Eva Malířová. Odkaz na 17-minutový dokument:

<http://www.youtube.com/watch?v=wHajdiqKZPs>

(kv)

REHABILITOVAT DRUŽSTVA

Družstva nejsou přežitek, ale jedním z nástrojů řešení sociálněekonomických problémů, nástrojem demokratickým, formujícím komunitu a tudíž hodným pozornosti rozvoje, vyplynulo z vystoupení na konferenci „Družstva, komunity, síťování“, kterou 12. října uspořádaly v Brně družstevní časopis Kulturní noviny a Katedra environmentálních studií FSS Masarykovy univerzity.

Komunity a družstva, jejich rozvoj a síťování, byly formulovány jako společenský a ekonomický fenomén postavený na kooperaci, nikoli na konkurenci. Kromě prezentace družstevních pořadatelů vystoupil kupř. ředitel TV Noe Leoš Ryška, který popsal komunikaci s diváky a posluchači a jejich podíl na tvorbě pořadu, ale třeba i na financování provozu jejich média. Ekonomka Květa Lauterbachová přiblížila působení rakouského etického podnikatele Heini Staudingera a jeho obuvnické firmy GEA. Probrala též odčerpávání hodnot přes nekryté peníze vytvářené bankami a prostřednictvím úroků (až 40 %). Herečka a aktivistka Táňa Fischerová představila steinerovskou teorii trojčlennosti (ekonomika, politika, duchovní svět) a vyzdvihla model družstev a jejich tradici v českých zemích. Ekonomka Ilona Švihlíková (AZ) kritizovala nefungování družstevního finančního sektoru v ČR, likvidační tlak ČNB proti kampeličkám a postoj raději firmu nechat zkrachovat, než změnit na družstvo (jak se naopak za krize dělo v Jižní Americe). Konstatovala chybějící důvěru v českém podnikání jako projev nedostatku sociálního kapitálu, což způsobuje zbytečné náklady (např. na právní služby) a plodí degenerativní struktury a nevýhodný výběr, a to i v politice, kdy není důležité vědět něco z oboru, nýbrž vědět něco na jiné.
(kru)

CHCETE PARTICIPOVAT? PODEPIŠTE!

Petici primátorovi hlavního města Prahy za zavedení participativního rozpočtu metropole připravila a v těchto dnech rozbíhají z popudu Alternativy zdola Spojenství práce a solidarity, Klub společenských věd a zastupitelé za ČSSD a KSČM.

Text petice, která má formu jak listinnou, tak elektronickou, se obrací na primátora a zastupitele, aby podpořili osvětové akce, které občanům vysvětlí smysl a efekt participativního rozpočtu, a budou zárodkem k formování skupin aktivních občanů a sdružení, které participaci budou uskutečňovat.

Zmocněnec petičního výboru Václav Exner je po jednání na magistrátu, k němuž došlo koncem října, poměrně optimistický. Domnívá se, že je naděje rozběhnout projekt již pro přípravu rozpočtu na rok 2015. Kromě rozpočtu hlavního města by se to prý mohlo zdařit třeba ještě pro jednu či dvě další městské části. Organizátoři petice vyzývají další občanská sdružení

a iniciativy, jakož i jednotlivé občany, aby se zapojili do petiční akce a pak do samotného prosazování a využívání participativního rozpočtu. Jak přitom Exner zdůraznil, tak konkrétní petice je sice směřována na Prahu, ale lze si ji upravit pro podmínky jiných měst, přičemž AZ nabízí mimopražským občanům a sdružením poradenství a pomoc.
(kru)

PŘEČTĚTE SI...

► „Hladové zdi nestačí“ je název článku Zbyňka Fialy, v němž seznamuje s vystoupeními na konferenci konané v rámci Festivalu lokální ekonomiky ve Varnsdorfu. Zdůrazňuje efekt „přilepení“ peněz v regionu, kdy s globálním dodavatelem tržby odplynou kamsi pryč, kdežto místní dodavatel je „otočí“ u dalších místních dodavatelů, a tak podpoří uchování pracovních míst a zisků v regionu. Podrobněji popsáním případem je družstvo Konzum Ústí nad Orlicí.

<http://www.vasevec.cz/ekonomika/zbynek-fiala-hladove-zdi-destaci>

► „Pust' tam slepice“ - další text Zbyňka Fialy z výše zmíněného varnsdorfského Festivalu, tentokrát o víceméně neformálním kolektivním nakupování potravin, zejména zeleniny a ovoce (Ekoloko, bedýnky), ale i národohospodářském kontextu.

<http://www.vasevec.cz/ekonomika/zbynek-fiala-pust-tam-slepice>

► „Energetika potřebuje národohospodářský pohled“ – článek z klávesnic ekonomů Jaroslava Ungermana a Ilony Švihlíkové upozorňuje, že energetická koncepce musí vycházet z národohospodářských podmínek a cílů státu. Nejprve je tudíž třeba si ujasnit, co se bude v ČR vyrábět, mít národohospodářskou vizi o roli ČR v globální ekonomice, vědět, jaká je situace v ekonomice a zejména energetice v okolí, zejména v SRN, analyzovat ekonomickou kondici ČEZ (kvůli značným cizím zdrojům je omezená), mít povědomí o energetických alternativách a až teprve pak lze tvořit energetickou koncepci.

<http://blisty.cz/art/70406.html>.

(kru)

► Upozorňujeme na novou náplň v sekci Energetika:

<https://alternativazdola.cz/liferay/energetika>

► Zajímavá přednáška Milana Smrže o decentralizaci v energetice:

<http://www.youtube.com/watch?v=8RTg21NpD3M>

KONTAKTY

Web: www.alternativazdola.cz
 E-mail: info@alternativazdola.cz
 Facebook: www.facebook.com/alternativa.zdola
 YouTube: kanál AlternativaZdola

KALENDÁŘ

► PROJEKCE FILMU „PERVERZNÍ PRŮVODCE IDEOLOGÍ“

Pondělí 4. listopadu, 20:30 – 22:30, kino Světozor

► FOTOVOLTAICKÉ FÓRUM A ENERGETICKÁ KONFERENCE

5. – 6. listopadu 2013, Malletova 1141

► EDUCON: ZMĚNA ENERGETICKÉ STRUKTURY. Pátek 8. listopadu, 09:00 – 17:00. Novotného lávka 5

► 6. VÝROČNÍ KONFERENCE O JADERNÉ ENERGETICE

Středa 13. listopadu, 09:00 – 18:00, Kaiserštejnský palác, Malostranské náměstí

► NEPODMÍNĚNÝ ZÁKLADNÍ PŘÍJEM.

Pondělí 18. listopadu, 15:00 – 17:00. Jaromíra Boreckého 1167/27, České Budějovice

► LIDOVÁ ŠKOLA URBANISMU: „MĚSTO A DISKURZ“.

Sobota 23. listopadu. Galerie Jaroslava Fragnera, Betlémské náměstí 169/5a

ALTERNATIVA ZDOLA S PARTNERY Z V4 STARTUJE DRUŽSTEVNÍ PROJEKT

Ve uplynulých dnech se konala v Bratislavě schůzka k projektu „Rozvoj lokálních ekonomik prostřednictvím družstev“, jehož cílem je shromáždit teoretické a praktické poznatky o družstevnictví ve střední Evropě. Setkání se zúčastnila čtveřice partnerských organizací ze zemí Visegrádu: Alternativa Zdola (ČR), Szatyor Egyesület (Maďarsko), Fundacja Instytut Spraw Publicznych (Polsko) a Utópia (SR).

Práce, jež jsou postaveny na spolupráci a vzájemné výměně zkušeností všech čtyř členských organizací, se budou týkat několika témat. Teoretická část se zaměří na srovnání právních rámců zúčastněných zemí. Na základě těchto podkladů budou navrhovány legislativní změny. Výzkumná část se zaměří na zpracování případové studie již osvědčených postupů, tj. nejlepších družstev. Dále bude též vytvořena databáze relevantních informací o družstevnictví, recenzí a seznamu literatury, která bude poskytovat informace širší veřejnosti. Získané poznatky budou využity pro vybudování družstevního inkubátoru, jenž bude poskytovat know-how pro vytvoření a fungování družstva - právní, finanční a organizační poradenství. Inkubátor by mohl s pomocí grantu odstartovat příští rok zhruba ve 2. čtvrtletí. Přibližně za rok je plánována mezinárodní konference, na níž by zúčastněné organizace shrnuly získané poznatky. Součástí projektu bude rovněž mediální kampaň na podporu družstevnictví.

Zúčastněné organizace se shodly, že je mnoho dobrých důvodů pro realizaci zmíněného projektu. Družstva představují demokratickou formu podnikání s pozitivními sociálními dopady, kde každý člen má podíl na rozhodování a na vytvořeném bohatství. Hrála důležitou úlohu během hospodářské krize, kdy prokázala svoji stabilitu. Odolnost družstev je rovněž důležitá v době ekologických problémů a globálních výzev. Družstva dle účastníků projektu vytvářejí prostředí, které osvobozuje člověka, a přispívají k místní udržitelnosti života. Přinášejí upevnění vzájemných vztahů, prohlubují spolupráci mezi členy a vytvářejí příjemné pracovní prostředí.

Děkuji Vám za čas, který jste věnovali naší zprávě.

S pozdravem

Ilona Švihlíková

koordinátorka AZ

Praha 7. 10. 2013

PODPOŘTE ČINNOST AZ

Představa, že se konečně najde parta nadšenců, která za nás bude bojovat úspěšný boj bez naší podpory, je naivní. Je stejně dětinská, jako hledat miliardáře, který dá své peníze v plen občanům, kteří chtějí spravedlivější svět a více práv. Proč by to kdo kýho výra dělal?

Měl jsem sen. Že se v naší zemi našlo tři tisíce domácností, které se rozhodly podporovat nezávislé aktivity. Počet domácností v České republice je přibližně 4,5 milionu, z toho polovina domácností je bez dětí. Tyto tři tisíce domácností se rozhodly, že budou měsíčně přispívat 450 korunami na svobodnou činnost tří organizací. 450 000 korun měsíčně by každá z těchto organizací mohla použít na svou činnost, bez strachu o budoucnost, s jasnou podporou tří tisíc lidí, kteří stojí za nimi ne pouze s řeči o morální podpoře, užitečnosti a obdivu. Ale s jasnou podporou vyjádřenou také finanční obětavostí. Mít tady tři takové organizace, s takovýmto finančním zázemím a podporou, začala by i naše občanské společnosti vypadat jinak. Stačí k tomu podpora 0,7 % českých rodin ve výši 5400 Kč ročně.

Sen končí, skuhrání na poměry pokračuje. Jak dlouho? Tři sta let jsme trpěli pod Rakouskem a trpíme pořád – záleží jen na tom, kdo naše utrpení interpretuje. Čekat, že přijde někdo osvícený a místo toho, aby si zajistil dobré bydlo pro sebe, rodinu a kamarády, z nás utrpení sejme, je stejně nesmyslné jako čekat zdravou výživu v McDonaldu. Čekat se dá až do smrti – a někteří věří, že i po ní. Kromě nás samotných však není nikdo, kdo by nám přišel na pomoc.

Tomáš Tožička, rozvojový expert a člen AZ

Celý článek najdete na:

<http://www.denikreferendum.cz/clanek/11699-svoboda-za-450-kc-mesicne>

Máte šanci proměnit sen ve skutečnost tím, že přispějete k dlouhodobému fungování Alternativy Zdola. Můžete nastavit trvalý platební příkaz a posílat každý měsíc 150 Kč, 450 Kč, či jinou částku dle vašeho uvážení a možností. Přispívat můžete na náš transparentní účet u FIO banky https://www.fio.cz/scgi-bin/hermes/dz-transparent.cgi?ID_ucet=2500381419. Číslo účtu 2500381419/2010. Do zprávy pro příjemce napište DAR.

Pokud vaše dary přesáhnou za rok 1000 Kč, můžete si o tuto částku snížit Váš daňový základ. Potvrzení Vám vystavíme na požádání.

► Fotografie z našeho nového sídla. Nyní nás najdete na adrese Praha 5, Staropramenná 27 (u stanice metra B Anděl)

POZVÁNKA NA DALŠÍ ČAJ O PÁTÉ

Jak mohou obyvatelé obcí zasahovat do tvorby rozpočtů v současnosti? Existují překážky pro zavedení participativního rozpočtu v České republice? Podrobné odpovědi na obě otázky se dozvíte na dalším Čaji o páté, který se uskuteční ve čtvrtek 7. listopadu od 17 hodin v nových prostorách AZ na adrese Praha 5, Staropramenná 27 (u stanice metra B Anděl, souběžná s ul. Nádražní a Zborovskou, resp. Svornosti).

(tv)